

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23To/112/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3117012668
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Dunčko
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3117012668.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Dunčka a sudcov JUDr. Beáty Javorkovej a JUDr. Ondreja Samaša na verejnom zasadnutí konanom dňa 14. júna 2022 prejednal odvolanie prokurátorky Okresnej prokuratúry Trenčín v trestnej veci obžalovaného

V. L.,

nar. XX.XX.XXXX v L., trvale bytom G. - N. S., X. XXX/X, na verejnom zasadnutí neprítomného,

ktoré podal proti rozsudku Okresného súdu Trenčín sp. zn. 6T/6/2017 zo dňa 09.07.2021 (v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 6T/6/2017 zo dňa 26.10.2021) a takto jednomyseľne

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolanie prokurátorky zamieta, pretože nie je dôvodné.

odôvodnenie:

Rozsudkom súdu prvého stupňa bol obžalovaný V. L. podľa § 285 písm. b) Tr. por. oslobodený spod obžaloby prokurátorky Okresnej prokuratúry Trenčín sp. zn. 2Pv 734/16/3309-41 zo dňa 20.12.2017 pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

- dňa 27.01.2015 v obci N. uzatvoril ako dlžník zmluvu o pôžičke s poškodeným S. I. ako veriteľom, na podklade ktorej poskytol poškodenému obvinenému pôžičku vo výške 40.000,- Eur za účelom zrealizovania podnikateľského plánu - založenia spoločnosti v Holandsku podnikajúcej v oblasti on-line hazardných hier, pričom uvedenú pôžičku sa obvinený zaviazal splatiť spolu s dohodnutým úrokom, t.j. spolu vo výške 43.000,- Eur, najneskôr do 31.12.2015,
- dňa 09.04.2015 uzatvoril v obci N. ako dlžník zmluvu o pôžičke s poškodeným S. I. ako veriteľom, na podklade ktorej poskytol poškodenému obvinenému ďalšiu pôžičku a to vo výške 15.000,- Eur, taktiež za účelom zrealizovania predmetného podnikateľského plánu, pričom túto pôžičku sa zaviazal splatiť v celosti najneskôr do 30.06.2015,

avšak obvinený finančné prostriedky z predmetných pôžičiek nepoužil na dohodnutý účel a tieto poškodenému v lehote splatnosti a ani neskôr nevrátil, pričom už od počiatku vedel, že tieto poškodenému v lehote splatnosti ani nevráti, čím poškodenému S. I., trvale bytom N. XXX, spôsobil škodu vo výške 58.000,- Eur, pretože skutok nie je trestným činom.

Podľa § 288 ods. 3 Tr. por. bol poškodený S. I. s uplatneným nárokom na náhradu škody odkázaný na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote prokurátorka odvolanie, zahŕňiac ho v neprospech obžalovaného do zápisnice o hlavnom pojednávaní ihneď po jeho vyhlásení.

V jeho písomných dôvodoch uviedla, že je síce pravdou, že obžalovaný poškodenému uviedol, že nemá finančné prostriedky na založenie obchodnej spoločnosti v Holandsku, ale vrátenie poskytnutých finančných prostriedkov „garantoval“ tvrdením o vinkulovateľnosti finančných prostriedkov na Ministerstve financií SR. Na úplné utvrdenie poškodeného, že mu finančné prostriedky vráti, podpísal ešte zmluvy o pôžičke. Práve uzavretie zmlúv o pôžičke bolo pre poškodeného poisťkou, garanciou vrátenia peňazí. Poškodený na podklade vyššie zmienených informácií a poznatkov, ktoré mu obžalovaný „odovzdal“ či „odprezentoval,“ vrátane prihovorenia sa osobného priateľa F. O., ktorý poškodenému obžalovaného odporučil, vyhodnotil, že obžalovaný je osobou zodpovednou, znalou v danej oblasti a tiež dôveryhodnou v záruke vrátenia peňazí. Poškodený tak podľa jej názoru konal s dostatočnou obozretnosťou a rozhodne sa neďá tvrdiť o nedodržaní obvyklej miery opatrnosti na strane poškodeného. Obžalovaný ale po získaní finančných prostriedkov od poškodeného nevykonal žiadny krok smerujúci k založeniu obchodnej spoločnosti a poškodenému do súčasnosti nevrátil žiadne finančné prostriedky (s výnimkou sumy 20,- Eur). V tejto súvislosti poukázala aj na postoj obžalovaného k možnosti vyjadrenia sa ku skutku, kedy obžalovaný síce využil svoje zákonné právo nevypovedať, no na druhej strane vôbec neobjasnil, prečo nezaložil obchodnú spoločnosť v Holandsku, prečo nezbavil mlčanlivosti advokátsku kanceláriu Dr. Y., z akých dôvodov odmietol menovať čo i len jedno meno programátora, ktorý sa mal údajne spolu s ním venovať vytvoreniu aplikácie, a teda jediné, čo obžalovaný na svoju obranu uviedol bolo to, že je mu všetko ľúto, ale je fyzicky zlomený a nevládze. Má za to, že obžalovaný sa v čase prezentácie podnikateľského plánu poškodenému prezentoval dobrou finančnou kondíciou, pričom vedel, že zabezpečovacie inštitúty v zmluvách o pôžičkách sú zjavne bez významu a reálne nechcel vytvoriť žiadnu on-line aplikáciu a ani nechcel založiť spoločnosť v zahraničí. Inak povedané obžalovaný po vylákaní finančných prostriedkov od poškodeného nezrealizoval jediný úkon či prejav, ani len čiastočne, ktorým by presvedčil, že mal v úmysle požičané finančné prostriedky vrátiť, že mal v úmysle skutočne dohodnutý projekt zrealizovať tak, ako to poškodenému prezentoval. Naopak ešte pomerne dlhý čas po splatnosti zmlúv o pôžičke formou emailovej komunikácie poškodeného zavádzal, nakoniec sa aj zatajoval, až prestal úplne s poškodeným komunikovať. Vykonané dôkazy podľa jej názoru svedčia pre záver, že zo strany obžalovaného išlo o sofistikovaný podvod, kedy sa obžalovaný na poškodeného „pripravil“ (predloženie plánu, rozpočtu, prototypu aplikácie a pod.), čím u poškodeného omyl v schopnostiach, vóli a ochote zrealizovať investičný zámer vyvolal ešte skôr, ako došlo k samotnému podpisu zmlúv o pôžičke. Navrhla, aby odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. b), c) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obžalovaného, ktorý bol o jeho termíne len upovedomený a ktorý výslovne písomne požiadaval odvolací súd, aby sa verejné zasadnutie konalo v jeho neprítomnosti (§ 293 ods. 5 Tr. por.).

Na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní:

- Prítomná prokurátorka krajskej prokuratúry sa pridriavala písomných dôvodov odvolania podriadeného prokurátora, ako aj konečného návrhu v ňom uvedeného.
- Obhajca obžalovaného naopak uviedol, že napadnutý rozsudok považuje za zákonný, rešpektujúci ustanovenia zákona ohľadom pôžičky. Na vzťah medzi obžalovaným a poškodeným je potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka a nie je možné voči obžalovanému vyvodzovať trestnoprávnu zodpovednosť. Má za to, že nebol preukázaný priamy úmysel obžalovaného nevrátiť pôžičky v čase uzatvorenia zmlúv o pôžičkách. Podnikateľský zámer prezentovaný obžalovaným bol dobrý. Tiež poukázal na to, že v danom čase elektronicky nefungoval systém hazardných hier, ale v aktuálnom období už takýto systém funguje. V spisovom materiáli sa nachádzajú aj dôkazy svedčiace o tom, že obžalovaný realizoval v danom čase stieracie losy, a to vo vlastnom mene, pričom bola vyplatená občanovi SR aj výhra z takýchto losov. Dodal, že poškodeného zaujímal iba profit, a preto nemôže súhlasiť s názorom prokurátorky, že pri konaní s obžalovaným bol obozretný. Práve naopak laxne pristupoval k danému vzťahu. Navrhol, aby odvolací súd zamietol odvolanie prokurátorky ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por.

Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací podľa § 317 ods. 1 Tr. por. na verejnom zasadnutí preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, a takto dospel k záveru, že odvolanie prokurátorky nie je dôvodné.

Pokiaľ ide o procesný postup súdu prvého stupňa, v tomto smere nebola v odvolaní vytýkaná žiadna chyba a odvolací súd sám nezistil také chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Prokurátorka v dôvodoch odvolania v podstate namietala nesprávnosť postupu súdu prvého stupňa pri hodnotení vykonaných dôkazov, v čom videla pochybenia v zmysle § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por. Rovnako navrhla zrušiť napadnutý rozsudok aj z dôvodu podľa § 321 ods. 1 písm. c) Tr. por., ale bližšie nekonkretizovala, ktoré dôkazy treba opakovať alebo ktoré ďalšie dôkazy treba vykonať.

Odvolací súd považuje za potrebné poukázať v prvom rade na to, že podľa § 2 ods. 12 Tr. por. súd hodnotí vykonané dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia, založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, nezávisle od toho, kto ich obstaral. Trestný poriadok pritom neustanovuje nijaké pravidlá pokiaľ ide o „mieru“ dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, a ani „váhu“ jednotlivých dôkazov. Navyiac v prípade, ak by aj skutkový stav veci nebol podľa názoru odvolacieho súdu správne zistený, môže len upozorniť súd prvého stupňa na to, v ktorých smeroch má konanie doplniť alebo čím je potrebné sa znovu zaoberať, ale nesmie udeľovať záväzné pokyny k spôsobu hodnotenia dôkazov.

Na základe vykonaného dokazovania súdom prvého stupňa preskúmaním veci dospel aj odvolací súd k záveru, že vykonané dôkazy bez akýchkoľvek pochybností nepreukazujú, že skutok uvedený v obžalobe je trestným činom - § 285 písm. b) Tr. por., pretože nebola preukázaná subjektívna stránka stíhaného zločinu aspoň vo forme nepriameho úmyslu, keď obžalovaný aj podľa názoru odvolacieho súdu konal vo forme vedomej nedbanlivosti.

Z ustálenej súdnej praxe vyplýva, že len nedodržanie zmluvných podmienok (napr. nevrátenie poskytnutej pôžičky v lehote splatnosti) samo osebe nezakladá podvodný úmysel páchatel'a (dlžníka). Tento navyiac spravidla musí existovať už v čase uzatvárania tejto zmluvy medzi páchatel'om a poškodeným (veriteľ'om). Úmysel obohatiť sa a uvedenie do omylu alebo využitie omylu sa musí časovo zhodovať.

Obžalovaný pred uzatvorením obidvoch zmlúv o pôžičkách poškodenému predložil podnikateľ'ský plán, pozostávajúci z analýzy trhu, predpokladaného rozpočtu a celkového marketingu spoločnosti, ktorý sám poškodený vyhodnotil ako presvedčivý a dôveryhodný. Obžalovaný sa prezentoval znalosťou trhového prostredia v oblasti hazardu, ako aj znalosťou právnych predpisov v oblasti lotérie. Poškodený tiež tento podnikateľ'ský plán obžalovaného vyhodnotil ako zaujímavú obchodnú príležitosť, a preto si tvrdenia obžalovaného už ďalej nepreveroval. V rámci tohto obchodného (podnikateľ'ského) vzťahu medzi obžalovaným a poškodeným malo ísť o spoločné podnikanie, ktoré sa ale, ako to vyplynulo z vykonaného dokazovania, nepodarilo doteraz zrealizovať.

Podľa názoru odvolacieho súdu na základe výsledkov vykonaného dokazovania nie je možné obžalovanému jednoznačne vyvrátiť, že skutočne vykonal určité úkony smerujúce k spoločnému podnikaniu s poškodeným v oblasti hazardných hier, na čo „použil“ finančné prostriedky poskytnuté poškodeným, pričom v tejto oblasti obžalovaný predtým aj podnikal, resp. sa „pohyboval.“ Možno tiež konštatovať, že v určitej miere boli zámyery obžalovaného reálne uskutočniteľné, avšak jeho podnikateľ'ský plán sa mu nepodarilo zrealizovať podľa jeho predstáv na základe okolností, ktoré nastali až po poskytnutí pôžičiek, ktoré obžalovaný nemohol v čase ich poskytnutia predvídať a ovplyvniť, a preto nebol schopný poškodenému riadne vrátiť ním požičané finančné prostriedky. Teda z dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní aj podľa názoru odvolacieho súdu bez akýchkoľvek pochybností nevyplýva, že by obžalovaný v čase uzatvárania zmlúv o pôžičkách konal s úmyslom nevrátiť poškodenému požičané finančné prostriedky.

V prejednávanej príhode výška poskytnutých pôžičiek zo strany poškodeného bola s ohľadom na jeho vedomosť o nepriaznivej finančnej situácii obžalovaného, krátku lehotu ich splatnosti a predovšetkým v tom čase rizikovú oblasť podnikania (prítom biznis s hazardom je v podstate vždy hazard) vopred neistou a vysoko rizikovou finančnou dispozíciou pre poškodeného, ktorý „fahkomyseľne“ vyhodnotil úspešnosť a výnosnosť takéhoto podnikania. Navyiac od obžalovaného nežiadal ani zdokladovanie použitia finančných prostriedkov a sám pripravil znenie písomných zmlúv o pôžičkách, ktorých obsahom boli

rôzne zabezpečovacie inštitúty (konkrétne blankozmenky, resp. v prípade prvej zmluvy aj uzatvorenie zmluvy o pristúpení k záväzku a zmluvy o zriadení záložného práva na patent).

Následne napriek tomu, že poškodený adresoval obžalovanému pokus o zmier (pred podaním žaloby) pokiaľ ide o druhú poskytnutú pôžičku, svojich práv vyplývajúcich pre neho z titulu týchto uzatvorených zmlúv o pôžičkách sa domáhal len prostredníctvom trestného konania a nevyužil na to žiaden zo zabezpečovaných inštitútov. Obžalovaný navyiac uviedol, že sám navrhol takéto zabezpečenie a keby chcel od poškodeného len „vytiahnuť“ finančné prostriedky, tak by to predsa nenavrhol.

Napokon odvolací súd uvádza, že pri posudzovaní trestnej zodpovednosti pri trestnom čine podvodu medzi podnikateľmi má nepochybne význam i „pochtivosť“ obchodného styku, ktorá sa však týka obidvoch strán tohto vzťahu. Takáto „pochtivosť“ v obchodných stykoch by pritom mala byť posudzovaná prostriedkami trestného práva až ako posledný, resp. krajný prostriedok (ultima ratio). Trestné právo totiž primárne neslúži na riešenie obchodnoprávných sporov či sporov súvisiacich s obchodnými vzťahmi a na bezplatné vymáhanie pohľadávok z týchto sporov vzniknutých, resp. nemôže slúžiť ako určitá forma donucovacieho prostriedku pre investorov, ktorý nedodržia potrebnú mieru opatrnosti.

Potrebnú mieru opatrnosti je pritom nevyhnutné posudzovať s ohľadom na subjekty právneho vzťahu a nepochybne aj okolnosti prípadu, pričom inú mieru opatrnosti je potrebné vyžadovať u fyzických osôb nepodnikateľov v civilnej veci, ako u podnikateľských subjektov vo veci obchodnej, ktorej súčasťou je napríklad aj nevyhnutnosť znášať tzv. podnikateľské riziko. Keďže poškodený bol dlhoročným obchodníkom, investorom, ktorý hľadal možnosť investície, čo bolo aj motívom jeho konania, dospel aj odvolací súd k záveru, že aj potrebnú mieru opatrnosti v prípade poškodeného je potrebné posudzovať prísnejšie.

Odvolací súd vyslovuje názor, že v rámci tohto obchodného (podnikateľského) vzťahu medzi obžalovaným a poškodeným nekonal „korektné“ ani poškodený, pretože, ako na to správne poukázal už súd prvého stupňa, ak by boli prijaté tvrdenia poškodeného o výklade prvej uzatvorenej zmluvy o pôžičke ohľadne účelu použitia finančných prostriedkov, tak v kontexte s ďalšími jej ustanoveniami by to v podstate znamenalo, že obžalovaný bol povinný použiť celú sumu pôžičku na založenie spoločnosti v Holandsku s 30%-ným podielom pre poškodeného, avšak zároveň by bol povinný mu do 31.12.2015 vrátiť aj celú pôžičku spolu s dohodnutým úrokom. Naopak v prípade druhej uzatvorenej zmluvy o pôžičke už v nej nebolo výslovne uvedené, že finančné prostriedky sú účelovo viazané na založenie spoločnosti. Na tomto základe možno jednoznačne konštatovať, že záujem poškodeného bolo vstúpiť do tohto obchodného (podnikateľského) vzťahu s obžalovaným s čo najmenším rizikom, resp. bez akéhokoľvek podnikateľského rizika.

Odvolací súd preto dospel k záveru, že nebol preukázaný úmysel obžalovaného, že už v čase uzatvárania zmlúv o pôžičkách konal v úmysle vypožičané peniaze vôbec nevrátiť alebo ich nevrátiť v dohodnutej lehote, alebo aspoň konal s vedomím, že peniaze v stanovenej lehote nebude môcť vrátiť, a že tým uvádza poškodeného do omylu, aby sa obohatil na jeho majetkovú škodu. V prípade obžalovaného možno hovoriť o jeho ľahkovážnosti, avšak nie o uzročení o tom, že poškodenému peňažné prostriedky nevráti. O to viac to platí, že aj sám poškodený mal záujem na tom, aby sa ich spoločné podnikanie podarilo uskutočniť.

Preto odvolací súd vyhodnotil ako správny záver súdu prvého stupňa, že obžalovaný síce zavinene spôsobil porušenie záujmu chráneného Trestným zákonom tým, že peňažné prostriedky poškodenému nevrátil, avšak nie vo forme úmyselného zavinenia, ale vo forme vedomej nedbanlivosti, ktorá skutočnosť ale na naplnenie skutkovej podstaty úmyselného trestného činu podvodu nepostačuje.

Uvedenému záveru nasvedčuje aj doterajšia beztrestnosť obžalovaného, na ktorom závere nemení nič doposiaľ iné právoplatne neskončené trestné konanie proti obžalovanému vedené na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 3T/113/2018 (pri zohľadnení zásady prezumpcie neviny).

K odvolacím námietkam prokurátorky je napokon potrebné uviesť, že podľa § 2 ods. 4 Tr. por. každý, proti komu sa vedie trestné konanie, považuje sa za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu. Ide o zásadu prezumpcie neviny, z ktorej vyplýva aj podstatné pravidlo pri dokazovaní, že obvinenému musí byť preukázaná vina, teda nie je povinný dokazovať

žiadnu skutočnosť, a to ani skutočnosť svedčiacu v jeho prospech. Zároveň platí aj to, že ak obvinený niektorú okolnosť nepoprie, nemožno z toho vyvodzovať záver, že táto okolnosť zodpovedá skutočnosti. Rovnako ak obvinený k svojmu tvrdeniu nepredloží dôkazy, nemožno z toho vyvodiť záver, že takéto tvrdenie je nepravdivé. Odsudzujúci rozsudok môže byť vydaný len v prípade, ak nie sú žiadne dôvodné pochybnosti o vine obvineného, pričom v prípade, ak vina nie je preukázaná, musí byť oslobodený spod obžaloby (tu sa tiež uplatní ďalšie pravidlo in dubio pro reo, t.j. v pochybnostiach v prospech obvineného).

Z takto rozvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že napadnutý rozsudok je vecne správny a zákonný a preto odvolanie prokurátorky ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.